

לְמוּד יוֹמִי

משניות זהר

בעידודו של
מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב,
עיר שומרי הלשון, עיר השמחה

פרשת
יתרו תשפ"ו

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'
או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ"ק אדמו"ר עט"ר
מוהרא"ש
ר' אליעזר שלמה בן
ר' מנחם זאב זי"ע

לזכות מורנו ורבנו הרה"צ
ר' יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט"א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ"ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלִּמּוּד :
הַלִּמּוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצָּלָחָה לְכֻלָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

שַׁבָּת פֶּרֶק י

א. הַמַּצְנִיעַ לְזֶרַע וּלְדַגְמָא וְלִרְפוּאָה, וְהוֹצִיאוּ בַּשַּׁבָּת - חַיָּב בְּכָל שֶׁהוּא. וְכָל אָדָם אֵין חַיָּב עָלָיו אֶלָּא כְּשֶׁעוּרוֹ. חָזַר וְהִכְנִיסוֹ - אֵינוֹ חַיָּב עָלָיו אֶלָּא כְּשֶׁעוּרוֹ: ב. הַמּוֹצִיא אֲכָלִין וּנְתָנָן עַל הָאִסְקֻפָּה, בֵּין שֶׁחָזַר וְהוֹצִיאָן, בֵּין שֶׁהוֹצִיאָן אַחֵר - פָּטוּר, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא עָשָׂה מְלַאכְתּוֹ בְּבַת אֶחָת. קֻפָּה שֶׁהִיא מְלֵאָה פֵּרוֹת, וּנְתָנָהּ עַל הָאִסְקֻפָּה הַחִיצוֹנָה, אַף-עַל-פִּי שֶׁרֹב הַפֵּרוֹת מִבַּחוּץ - פָּטוּר, עַד שֶׁיּוֹצִיא אֶת כָּל הַקֻּפָּה: ג. הַמּוֹצִיא בֵּין בִּימִינוֹ בֵּין בִּשְׂמֹאלוֹ, בְּתוֹךְ חֵיקוֹ אוֹ עַל כְּתֵפוֹ - חַיָּב, שֶׁכֵּן מַשָּׂא בְּנֵי קְהָת. כִּלְאַחַר יָדוֹ, בְּרַגְלוֹ, בְּפִיו וּבְמַרְפְּקוֹ, בְּאָזְנוֹ וּבִשְׂעָרוֹ, וּבְפִנְדָּתוֹ וּפִיָּה לְמַטָּה, בֵּין פִּנְדָּתוֹ לַחֲלוּקוֹ, וּבְשִׂפַת חֲלוּקוֹ, בְּמִנְעָלוֹ, בְּסַנְדָּלוֹ - פָּטוּר, שֶׁלֹּא הוֹצִיא כְּדֶרֶךְ הַמּוֹצִיאִין: ד. הַמִּתְכַּוֵּן לְהוֹצִיא לְפָנָיו וּבָא לוֹ לְאַחֲרָיו - פָּטוּר, לְאַחֲרָיו וּבָא לוֹ לְפָנָיו - חַיָּב. בֶּאֱמֶת אָמְרוּ: הָאִשָּׁה הַחוֹגֶרֶת בַּסִּינָר, בֵּין מִלְּפָנֶיהָ וּבֵין מִלְּאַחֲרֶיהָ - חַיֶּבֶת, שֶׁכֵּן רָאוּי לִהְיוֹת חוֹזֵר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אַף מְקַבְּלֵי פְתָקִין: ה. הַמּוֹצִיא כְּפָר לִרְשׁוּת-הָרַבִּים - חַיָּב. הוֹצִיאוּהוּ שְׁנַיִם - פְּטוּרִין. לֹא יָכוֹל אֶחָד לְהוֹצִיאוֹ וְהוֹצִיאוּהוּ שְׁנַיִם - חַיָּבִים. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר. הַמּוֹצִיא אֲכָלִין פָּחוֹת מִכַּשָּׁעוֹר בִּכְלִי - פָּטוּר אַף עַל הַכְּלִי, שֶׁהַכְּלִי טְפֵלָה לוֹ. אֶת הַחַי בְּמִטָּה - פָּטוּר אַף-עַל הַמִּטָּה, שֶׁהַמִּטָּה טְפֵלָה לוֹ. אֶת הַמֵּת בְּמִטָּה - חַיָּב. וְכֵן כַּזַּיִת מִן הַמֵּת וְכַזַּיִת מִן הַנְּבֵלָה וְכָעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ - חַיָּב. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר: ו. הַנּוֹטֵל צִפָּרְנָיו זוֹ בָּזוֹ, אוֹ בְּשִׁנָּיו, וְכֵן שְׂעָרוֹ, וְכֵן שְׁפָמוֹ, וְכֵן זְקָנוֹ, וְכֵן הַגּוֹדֶלֶת, וְכֵן הַכּוֹחֶלֶת, וְכֵן הַפּוֹקֶסֶת, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב, וַחֲכָמִים אוֹסְרִין מִשּׁוּם שְׁבוּת. הַתּוֹלֵשׁ מֵעָצִיץ נָקוּב - חַיָּב, וְשֶׁאֵינוֹ נָקוּב - פָּטוּר. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר בָּזֶה וּבָזֶה:

שַׁבָּת פֶּרֶק יא

א. הַזּוֹרֵק מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת-הָרַבִּים, מֵרְשׁוּת-הָרַבִּים לִרְשׁוּת הַיָּחִיד - חַיָּב. מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הַיָּחִיד וּרְשׁוּת-הָרַבִּים בָּאֶמְצַע - רַבִּי עֲקִיבָא מְחַיֵּב, וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין: ב. כֵּיצַד: שְׁתֵּי גְזוּזְטְרָאוֹת זוֹ כְּנֶגֶד זוֹ בִּרְשׁוּת-הָרַבִּים, הַמּוֹשִׁיט וְהַזּוֹרֵק מִזּוֹ לָזוֹ - פָּטוּר. הָיוּ שְׁתֵּיהֶן בִּדְיוֹטָא אַחַת, הַמּוֹשִׁיט - חַיָּב, וְהַזּוֹרֵק - פָּטוּר, שֶׁכָּךְ הָיְתָה עֲבוֹדַת הַלְוִיִּם, שְׁתֵּי עֲגָלוֹת זוֹ אַחַר זוֹ בִּרְשׁוּת-הָרַבִּים, מוֹשִׁיטִין הַקְּרָשִׁים מִזּוֹ לָזוֹ, אֲבָל לֹא זוֹרְקִין. חֲלִית הַבּוֹר וְהַסֹּלַע, שֶׁהֵן גְּבוֹהִין עֲשָׂרָה וְרָחְבָּן אַרְבָּעָה, הַנּוֹטֵל מֵהֶן וְהַנּוֹתֵן עַל גַּבָּן - חַיָּב, פָּחוֹת מִכֵּן, פָּטוּר: ג. הַזּוֹרֵק אַרְבַּע אַמּוֹת בַּכֹּתֶל, לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים - כְּזוֹרֵק בָּאֲוִיר, לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים - כְּזוֹרֵק בָּאָרֶץ. הַזּוֹרֵק בָּאָרֶץ אַרְבַּע אַמּוֹת - חַיָּב.

זָרַק לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת וְנִתְגַּלְגֵּל חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת - פָּטוּר, חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת, וְנִתְגַּלְגֵּל לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת - חַיָּב: ד. הַזּוֹרֵק בַּיָּם אַרְבַּע אַמּוֹת - פָּטוּר. אִם הָיָה רָקָק מַיִם וּרְשׁוּת־הָרַבִּים מְהַלֶּכֶת בּוֹ, הַזּוֹרֵק לְתוֹכוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת - חַיָּב. וְכַמָּה הוּא רָקָק מַיִם. פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים. רָקָק מַיִם וּרְשׁוּת־הָרַבִּים מְהַלֶּכֶת בּוֹ, הַזּוֹרֵק בְּתוֹכוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת - חַיָּב: ה. הַזּוֹרֵק מִן הַיָּם לַיַּבָּשָׁה וּמִן הַיַּבָּשָׁה לַיָּם, וּמִן הַיָּם לַסְּפִינָה וּמִן הַסְּפִינָה לַיָּם, וּמִן הַסְּפִינָה לַחֲבֶרְתָּהּ - פָּטוּר. סְפִינוֹת קְשׁוּרוֹת זוֹ בָּזוֹ, מְטַלְטְלִין מִזּוֹ לָזוֹ. אִם אֵינָן קְשׁוּרוֹת, אַף־עַל־פִּי שֶׁמְּקֻפּוֹת, אֵין מְטַלְטְלִין מִזּוֹ לָזוֹ: ו. הַזּוֹרֵק וְנִזְכָּר לְאַחַר שֶׁיָּצְתָה מִיָּדוֹ, קְלָטָהּ אַחֵר, קְלָטָהּ כֶּלֶב, אוֹ שֶׁנִּשְׂרְפָה - פָּטוּר. זָרַק לַעֲשׂוֹת חַבּוּרָה, בֵּין בְּאָדָם בֵּין בִּבְהֵמָה, וְנִזְכַּר עַד שֶׁלֹּא נַעֲשֵׂית חַבּוּרָה - פָּטוּר. זֶה הַכְּלָל: כָּל חַיָּבֵי חַטָּאוֹת אֵינָן חַיָּבִין, עַד שֶׁתְּהֵא תְּחִלָּתָן וְסוֹפָן שְׁגָגָה. תְּחִלָּתָן שְׁגָגָה וְסוֹפָן זָדוֹן, תְּחִלָּתָן זָדוֹן וְסוֹפָן שְׁגָגָה - פְּטוּרִין, עַד שֶׁתְּהֵא תְּחִלָּתָן וְסוֹפָן שְׁגָגָה:

שַׁבָּת פֶּרֶק יב

א. הַבּוֹנֶה, כַּמָּה יִבְנֶה וְיִהְא חַיָּב? הַבּוֹנֶה - כָּל שֶׁהוּא, וְהַמְסַתֵּת וְהַמַּכֶּה בְּפַטִּישׁ וּבְמַעֲצָד. הַקּוֹדֵחַ כָּל שֶׁהוּא - חַיָּב. זֶה הַכְּלָל - כָּל הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה וּמְלַאכְתּוֹ מִתְקַיֶּמֶת בַּשַּׁבָּת - חַיָּב. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אַף הַמַּכֶּה בַּקֶּרְנָס עַל הַסַּדָּן בִּשְׁעַת מְלָאכָה - חַיָּב, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמִתַּקֵּן מְלָאכָה: ב. הַחוֹרֵשׁ כָּל שֶׁהוּא, הַמְנַכֵּשׁ וְהַמְקָרְסֵם וְהַמְזָרֵד כָּל שֶׁהוּא - חַיָּב. הַמְלַקֵּט עֵצִים, אִם לְתַקֵּן, כָּל שֶׁהֵן, אִם לְהֶסֵּק, כְּדֵי לְבַשֵּׁל בֵּיצָה קַלָּה. הַמְלַקֵּט עֲשָׂבִים, אִם לְתַקֵּן - כָּל שֶׁהוּא, אִם לַבְּהֵמָה - כִּמְלֹא פִי הַגְּדִי: ג. הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת, בֵּין בִּימִינוֹ בֵּין בִּשְׂמֹאלוֹ, בֵּין מִשֵּׁם אֶחָד, בֵּין מִשְּׁנֵי שֵׁמוֹת, בֵּין מִשְּׁנֵי סַמְמָנִיּוֹת, בְּכָל לָשׁוֹן - חַיָּב. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: לֹא חִיְּבוּ שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת, אֶלָּא מִשּׁוּם רוֹשֶׁם, שֶׁכָּךְ הָיוּ כּוֹתְבִין עַל קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן, לֵידַע אֵיזֶהוּ בֶן זוּגוֹ. אָמַר רַבִּי: מָצִינוּ שֵׁם קָטָן מִשֵּׁם גָּדוֹל, שֵׁם מִשְׁמָעוֹן וּשְׁמוּאֵל, נֹחַ מִנָּחוֹר, דָּן מִדָּנִיֵּאל, גָּד מִגַּדִּיאֵל: ד. הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת בְּהֶעְלֵם אֶחָד - חַיָּב. כָּתַב בִּדְיוֹ, בְּסַם, בְּסִקְרָא, בְּקוֹמוֹס וּבְקַנְקַנְתּוֹם, וּבְכָל דָּבָר שֶׁהוּא רוֹשֶׁם, עַל שְׁנֵי כְתָלַי זָוִיוֹת וְעַל שְׁנֵי לוּחֵי פִּנְקָס, וְהֵן נֶהְגִּין זֶה עִם זֶה - חַיָּב. הַכּוֹתֵב עַל בְּשָׂרוֹ - חַיָּב. הַמְסָרֵט עַל בְּשָׂרוֹ, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב חַטָּאת, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר: ה. כָּתַב בְּמַשְׁקִין, בְּמֵי־פֵרוֹת, בַּאֲבָק דְּרָכִים, בַּאֲבַק הַסּוֹפְרִים, וּבְכָל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מִתְקַיֵּם - פָּטוּר. לְאַחַר יָדוֹ, בְּרַגְלוֹ, בְּפִיו וּבְמַרְפְּקוֹ, כָּתַב אוֹת אַחַת סָמוּךְ לַכְּתָב, כָּתַב עַל־גַּבֵּי כְתָב, נִתְכַּוֵּן לִכְתֹּב חֵית

וְכָתַב שְׁנֵי זַיְנִין, אַחַת בָּאָרֶץ וְאַחַת בַּקּוֹרָה, כָּתַב עַל שְׁנֵי כָּתְלֵי הַבַּיִת, עַל שְׁנֵי דַּפֵּי פִּנְקָס וְאֵין נֶהְגִּין זֶה עִם זֶה - פָּטוּר. כָּתַב אוֹת אַחַת נוֹטָרִיקוֹן, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן בְּתֵירָא מְחַיֵּב, וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין: ו. הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת בִּשְׁנֵי הֶעְלֵמוֹת, אַחַת שַׁחֲרִית וְאַחַת בֵּין הָעַרְבַּיִם, רַבָּן גַּמְלִיאֵל מְחַיֵּב, וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין:

שַׁבָּת פֶּרֶק יג

א. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: הָאוֹרֵג שְׁלֹשָׁה חוּטִין בַּתְּחִלָּה, וְאֶחָד עַל הָאָרִיג - חַיָּב. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: בֵּין בַּתְּחִלָּה, בֵּין בַּסּוֹף, שִׁעוּרוֹ שְׁנֵי חוּטִין: ב. הָעוֹשֶׂה שְׁנֵי בָתֵּי נִירִין בַּנִּירִין, בַּקְּרוֹס, בַּנָּפָה, בַּכְּבָרָה וּבַסַּל - חַיָּב. וְהַתּוֹפֵר שְׁתֵּי תְּפִירוֹת, וְהַקּוֹרֵעַ עַל מְנָת לִתְפֹּר שְׁתֵּי תְּפִירוֹת: ג. הַקּוֹרֵעַ בַּחֲמָתּוֹ וְעַל מֵתוֹ, וְכָל הַמְקַלְקְלִין, פְּטוּרִין. וְהַמְקַלְקֵל עַל מְנָת לְתַקֵּן, שִׁעוּרוֹ כְּמִתַּקֵּן: ד. שִׁעוּר הַמְלַבֵּן וְהַמְנַפֵּץ וְהַצּוֹבֵעַ וְהַטּוֹוֶה, כְּמִלֹּא רֹחַב הַסִּיט כָּפוּל. וְהָאוֹרֵג שְׁנֵי חוּטִין, שִׁעוּרוֹ כְּמִלֹּא הַסִּיט: ה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַצָּד צִפּוֹר לַמִּגְדָּל וּצְבִי לַבַּיִת - חַיָּב. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: צִפּוֹר לַמִּגְדָּל, וּצְבִי לַבַּיִת וְלֶחָצֵר וְלַבֵּיבָרִין. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: לֹא כָל הַבֵּיבָרִין שָׁוִין. זֶה הַכְּלָל, מְחֻסַּר צֵידָה - פָּטוּר, וְשֶׁאֵינוֹ מְחֻסַּר צֵידָה - חַיָּב: ו. צְבִי שֶׁנִּכְנַס לַבַּיִת, וְנָעַל אֶחָד בְּפָנָיו - חַיָּב. נָעֲלוּ שְׁנַיִם - פְּטוּרִין. לֹא יָכוֹל אֶחָד לִנְעֹל וְנָעֲלוּ שְׁנַיִם, חַיָּבִין. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר: ז. יָשַׁב הָאֶחָד עַל הַפֶּתַח, וְלֹא מִלְאָהוּ, יָשַׁב הַשֵּׁנִי וּמִלְאָהוּ, הַשֵּׁנִי חַיָּב. יָשַׁב הָרִאשׁוֹן עַל הַפֶּתַח וּמִלְאָהוּ, וּבָא הַשֵּׁנִי וְיָשַׁב בְּצִדּוֹ, אַף־עַל־פִּי שֶׁעָמַד הָרִאשׁוֹן וְהָלַךְ לוֹ, הָרִאשׁוֹן חַיָּב וְהַשֵּׁנִי פָּטוּר. הָא לְמָה זֶּה דּוֹמֶה? לְנוֹעֵל אֶת בֵּיתוֹ לְשָׁמְרוֹ, וְנִמְצָא צְבִי שָׁמוּר בְּתוֹכוֹ:

שַׁבָּת פֶּרֶק יד

א. שְׁמוֹנָה שְׁרָצִים הָאֲמוּרִים בַּתּוֹרָה, הַצָּדָן וְהַחוֹבֵל בָּהֶן - חַיָּב, וּשְׁאָר שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים, הַחוֹבֵל בָּהֶן פָּטוּר. הַצָּדָן לְצָרֶךְ - חַיָּב, שֶׁלֹּא לְצָרֶךְ - פָּטוּר. חַיָּה וָעוֹף שֶׁבִּרְשׁוּתוֹ, הַצָּדָן - פָּטוּר, וְהַחוֹבֵל בָּהֶן - חַיָּב: ב. אֵין עוֹשִׂין הֵילְמִי בַּשַּׁבָּת, אֲבָל עוֹשֶׂה הוּא אֶת מֵי הַמֶּלַח, וְטוֹבֵל בָּהֶן פִּתּוֹ, וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַתַּבְשִׁיל. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: וַהֲלוֹא הוּא הֵילְמִי, בֵּין מְרֻבֶּה וּבֵין מוּעָט. וְאֵלּוּ הֵן מֵי מֶלַח הַמֻּתָּרִין. נוֹתֵן שֶׁמֶן בַּתְּחִלָּה לְתוֹךְ הַמַּיִם אוֹ לְתוֹךְ הַמֶּלַח: ג. אֵין אוֹכְלִין אֲזוֹבְיוֹן בַּשַּׁבָּת, לְפִי שֶׁאֵינוֹ מַאֲכַל בְּרִיאִים, אֲבָל אוֹכֵל הוּא אֶת יוֹעֲזֶר, וְשׁוֹתֶה אַבּוּב־רוֹעֶה. כָּל הָאֲכָלִין אוֹכֵל אָדָם לִרְפוּאָה, וְכָל הַמַּשְׁקִין שׁוֹתֶה, חוּץ מִמֵּי דְקָלִים וְכוֹס עִקָּרִים, מִפְּנֵי שֶׁהֵן לִירוֹקָה. אֲבָל שׁוֹתֶה הוּא מֵי דְקָלִים לִצְמָאוֹ, וְסָךְ שֶׁמֶן עִקָּרִין שֶׁלֹּא לִרְפוּאָה: ד. הַחוֹשֵׁשׁ בִּשְׁנָיו - לֹא

יְגַמַּע בָּהֶן אֶת הַחֹמֶץ, אֲבָל מְטַבֵּל הוּא כְּדַרְכּוֹ, וְאִם נִתְרַפֵּא נִתְרַפֵּא. הַחוֹשֵׁשׁ בְּמָתְנָיו - לֹא יָסוּךְ יַיִן וָחֹמֶץ, אֲבָל סָךְ הוּא אֶת הַשֶּׁמֶן, וְלֹא שֶׁמֶן וָרֵד. בְּנֵי מְלָכִים סָכִין שֶׁמֶן וָרֵד עַל מַכּוֹתֵיהֶן, שֶׁכֵּן דַּרְכָּם לָסוּךְ בַּחֹל. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים הֵם:

שַׁבָּת פֶּרֶק טו

א. אֵלּוּ קְשָׁרִים שֶׁחַיָּבִין עֲלֵיהֶן, קֶשֶׁר הַגַּמָּלִין וְקֶשֶׁר הַסַּפָּנִין. וּכְשֵׁם שֶׁהוּא חַיָּב עַל קְשׁוּרָן, כָּךְ הוּא חַיָּב עַל הַתֵּרָן. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: כָּל קֶשֶׁר שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַתִּירוֹ בְּאַחַת מִיָּדָיו - אֵין חַיָּבִין עָלָיו: ב. יֵשׁ לְךָ קְשָׁרִים, שֶׁאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן, כְּקֶשֶׁר הַגַּמָּלִין וּכְקֶשֶׁר הַסַּפָּנִין. קוֹשֶׁרֶת אִשָּׁה מַפְתֵּחַ חֲלוּקָה, וְחוּטֵי סְבָכָה וְשֶׁל פְּסִיקְיָא, וּרְצוּעוֹת מִנְעָל וְסַנְדָּל, וְנוֹדוֹת יַיִן וָשֶׁמֶן, וּקְדֵרָה שֶׁל בָּשָׂר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: קוֹשְׁרִין לִפְנֵי הַבְּהֵמָה, בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תֵּצֵא. קוֹשְׁרִין דְּלִי בִּפְסִיקְיָא - אֲבָל לֹא בְּחֶבֶל. רַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר. כְּלָל אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: כָּל קֶשֶׁר שֶׁאֵינוֹ שֶׁל קַיָּמָא - אֵין חַיָּבִין עָלָיו: ג. מְקַפְּלִין אֶת הַכֵּלִים, אֲפִלּוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה פְּעָמִים, וּמַצִּיעִין אֶת הַמִּטּוֹת מְלֵילֵי שַׁבָּת לַשַּׁבָּת, אֲבָל לֹא מִשַּׁבָּת לְמוֹצָאֵי־שַׁבָּת. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: מְקַפְּלִין אֶת הַכֵּלִים, וּמַצִּיעִין אֶת הַמִּטּוֹת מִיּוֹם־הַכִּפּוּרִים לַשַּׁבָּת, וְחֶלְבֵי־שַׁבָּת קְרֵבִין בְּיוֹם־הַכִּפּוּרִים. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: לֹא שֶׁל שַׁבָּת קְרֵבִין בְּיוֹם־הַכִּפּוּרִים, וְלֹא שֶׁל יוֹם־הַכִּפּוּרִים קְרֵבִין בַּשַּׁבָּת:

שַׁבָּת פֶּרֶק טז

א. כָּל כְּתָבֵי הַקֹּדֶשׁ מַצִּילִין אוֹתָן מִפְּנֵי הַדְּלֵקָה, בֵּין שֶׁקּוֹרִין בָּהֶן, וּבֵין שֶׁאֵין קוֹרִין בָּהֶן. וְאַף־עַל־פִּי שֶׁכְּתוּבִים בְּכָל לָשׁוֹן, טְעוּנִים גְּנִיזָה. וּמִפְּנֵי מָה אֵין קוֹרִין בָּהֶן? מִפְּנֵי בְּטוּל בֵּית־הַמִּדְרָשׁ. מַצִּילִין תִּיק הַסֵּפֶר עִם הַסֵּפֶר, וְתִיק הַתְּפִלִּין עִם הַתְּפִלִּין, וְאַף־עַל־פִּי שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹכָן מָעוֹת. וּלְהֵיכָן מַצִּילִין אוֹתָן? לְמָבוֹי שֶׁאֵינוֹ מִפָּלָשׁ. בֶּן בְּתֵירָא אוֹמֵר: אַף לַמִּפָּלָשׁ: ב. מַצִּילִין מְזוֹן שָׁלֹשׁ סְעֻדּוֹת, הָרָאוּי לָאָדָם - לָאָדָם, הָרָאוּי לַבְּהֵמָה - לַבְּהֵמָה. כֵּיצַד: נָפְלָה דְּלֵקָה בְּלֵילֵי שַׁבָּת - מַצִּילִין מְזוֹן שָׁלֹשׁ סְעֻדּוֹת, בַּשַּׁחֲרִית - מַצִּילִין מְזוֹן שְׁתֵּי סְעֻדּוֹת, בַּמִּנְחָה - מְזוֹן סְעֻדָּה אַחַת. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: לְעוֹלָם מַצִּילִין מְזוֹן שָׁלֹשׁ סְעֻדּוֹת: ג. מַצִּילִין סַל מָלֵא כִּכָּרוֹת, וְאַף־עַל־פִּי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מֵאָה סְעֻדּוֹת, וְעִגּוּל שֶׁל דְּבֵלָה, וְחָבִית שֶׁל יַיִן. וְאוֹמֵר לַאֲחֵרִים: 'בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ לָכֶם'! וְאִם הָיוּ פְּקֵחִין, עוֹשִׂין עִמּוֹ חֶשְׁבּוֹן אַחַר הַשַּׁבָּת. לְהֵיכָן מַצִּילִין אוֹתָן? לֶחָצֵר הַמְעֹרֶבֶת. בֶּן בְּתֵירָא אוֹמֵר: אַף לְשֶׁאֵינָהּ מְעֹרֶבֶת: ד. וּלְשֵׁם מוֹצִיא כָּל כְּלֵי תַשְׁמִישׁוֹ, וְלוֹבֵשׁ כָּל מַה שֶּׁיָּכוֹל לִלְבֹּשׁ, וְעוֹטֵף כָּל מַה שֶּׁיָּכוֹל לַעֲטֹף. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר:

שְׁמוֹנָה עָשָׂר כֵּלִים. וְחוֹזֵר וְלוֹבֵשׁ וּמוֹצִיא, וְאוֹמֵר לַאֲחֵרִים: ׳בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ עַמִּי׳!: ה. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נַנָּס אוֹמֵר: פּוֹרְסִין עוֹר שֶׁל גְּדִי עַל־גַּבֵּי שִׁדָּה תֵּבָה וּמִגְדָּל שֶׁאָחַז בָּהֶן אֶת הָאוּר – מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְחָרֵךְ. וְעוֹשִׂין מְחִצָּה בְּכָל הַכֵּלִים, בֵּין מְלֵאִים בֵּין רֵיקָנִים, בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תַּעֲבֹר הַדְּלֵקָה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹסֵר בִּכְלֵי חֶרֶשׂ חֲדָשִׁים מְלֵאִין מַיִם, לְפִי שֶׁאֵין יְכוֹלִין לְקַבֵּל אֶת הָאוּר, וְהֵן מִתְבַּקְּעִין וּמְכַבִּין אֶת הַדְּלֵקָה: ו. נָכְרִי שֶׁבָּא לְכַבּוֹת, אֵין אוֹמְרִים לוֹ: ׳כַּבֵּה׳ וְ׳אַל תְּכַבֶּה׳. מִפְּנֵי שֶׁאֵין שְׁבִיתָתוֹ עֲלֵיהֶן, אֲבָל קָטָן שֶׁבָּא לְכַבּוֹת, אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ – מִפְּנֵי שֶׁשְּׁבִיתָתוֹ עֲלֵיהֶן: ז. כּוֹפִין קְעָרָה עַל־גַּבֵּי הַנֵּר בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תֶּאֱחֹז בַּקּוֹרָה, וְעַל צוֹאָה שֶׁל קָטָן, וְעַל עַקְרָב שֶׁלֹּא תִּשַּׁךְ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מַעֲשֶׂה בָּא לִפְנֵי רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי בַּעֲרָב, וְאָמַר: חוֹשְׁשַׁנִי לוֹ מֵחַטָּאת: ח. נָכְרִי שֶׁהִדְלִיק אֶת הַנֵּר – מִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרוֹ יִשְׂרָאֵל, וְאִם בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל – אָסוּר. מִלֵּא מַיִם לְהַשְׁקוֹת בְּהֶמְתּוֹ – מַשְׁקֶה אַחֲרָיו יִשְׂרָאֵל. וְאִם בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל – אָסוּר. עָשָׂה גּוּי כֶּבֶשׁ לֵירֵד בּוֹ – יוֹרֵד אַחֲרָיו יִשְׂרָאֵל, וְאִם בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל – אָסוּר. מַעֲשֶׂה בְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל וּזְקֵנִים שֶׁהָיוּ בָּאִין בִּסְפִינָה, וְעָשָׂה גּוּי כֶּבֶשׁ לֵירֵד בּוֹ, וְיָרְדוּ בּוֹ רַבָּן גַּמְלִיאֵל וּזְקֵנִים:

שַׁבָּת פֶּרֶק יז

(שכג-שכד; יום ראשון)

בָּא יַעֲקֹב וְרָצָה בָּהּ וְלֹא נִתְנוּהוּ לוֹ, אָמַר לֵהּ הוֹאִיל וְאַבְרָהָם מִלְמַעְלָה וְיִצְחָק לְמַטָּה, אַתָּה תִּהְיֶה בָּאֶמְצַע וְתִכְלֹל שִׁלְשְׁתָּם, דִּכְתִיב "תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב". וּמַאי אֶמְצַע, הַיְנוּ שָׁלוֹם. וְהָא כְּתִיב "תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב", אֱמֶת וְשָׁלוֹם חַד הַוְיוּ. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (אֶסְתֵּר ט, ל): "דִּבְרֵי שָׁלוֹם וֶאֱמֶת", "כִּי יִהְיֶה שָׁלוֹם וֶאֱמֶת בְּיָמָי" (יְשַׁעְיָה לט, ח), וְהַיְנוּ דִּכְתִיב (שָׁם נח, ד): "וְהַאֲכַלְתִּיךְ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ". דְּהַיְנוּ נַחֲלָה גְּמוּרָה דְּאִית לֵיהּ הַחֶסֶד וְהַפַּחַד וְהָאֱמֶת וְהַשָּׁלוֹם. וּלְפִיכָךְ אָמַר (תְּהִלִּים קיח, כב): "אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה".

אֶבֶן מָאֲסוּ - אַבְרָהָם וְיִצְחָק שֶׁבָּנוּ אֶת הָעוֹלָם, הָיְתָה עַתָּה לְרֹאשׁ פִּנָּה. וְלָמָּה מָאֲסוּ בָּהּ וַהֲלֹא נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית כו, ה): "עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקֹלִי וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקּוֹתַי וְתוֹרֹתָי". מַאי מִשְׁמַרְתִּי, אָמַר מִדַּת חֶסֶ"ד. כָּל יְמֵי הֱיוֹת אַבְרָהָם בָּעוֹלָם לֹא הֻצְרַכְתִּי אֲנִי לַעֲשׂוֹת מִלַּאכְתִּי, שֶׁהָרֵי אַבְרָהָם עָמַד שָׁם בִּמְקוֹמִי. וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי, בְּמִדָּה זוֹ הָיְתָה מְלַאכְתִּי שֶׁאֲנִי מְזַכֶּה אֶת הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וַאֲפִלּוּ נִתְחַיְבוּ, אֲנִי מְזַכֶּה אוֹתָם. וְעוֹד מֵשִׁיבָם וּמֵבִיא בִּלְבָבָם לַעֲשׂוֹת רְצוֹן אֲבִיהֶם. כָּל זֶה עָשָׂה אַבְרָהָם וּכְתִיב (שָׁם כא, לג): "וַיִּטַּע אֶשֶׁל בִּבְאֵר שָׁבַע". סִדֵּר לַחְמוֹ וּמֵימָיו לְכָל בָּאֵי עוֹלָם, וְהָיָה מְזַכֶּה וּמְדַבֵּר עַל לִבָּם, לְמִי אַתֶּם עוֹבְדִים, עִבְדוּ אֶת יְיָ אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. וְהָיָה דּוֹרֵשׁ לָהֶם, עַד שֶׁהָיוּ בָּאִים וְשָׁבִים.

וּמִנָּלַן שֶׁאַף הַחַיָּבִים הָיָה מְזַכֶּה, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם יח, יז): "הַמְכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם", וְאַבְרָהָם הָיֹה יִהְיֶה וְגוֹ'. אֶלָּא אֲזַכֵּהוּ שֶׁיְּבַקֵּשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים וְיִזְכֶּה. וְכִי אֶפְשָׁר לוֹמַר שֶׁלֹּא יָדַע הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁלֹּא יָכְלוּ לְהִנָּצֵל. אֶלָּא זְכוּתוֹ קָאָמַר. מִכָּאן אָמְרוּ: בָּא לִיטָּהֵר מְסַיְּעִין אוֹתוֹ, בָּא לִיטָּמֵא פּוֹתְחִין לוֹ. מַאי פּוֹתְחִין לוֹ, אוֹתָן הַפְּתוּחִים תָּמִיד. מִצְוֹתַי חֻקּוֹתַי וְתוֹרֹתָי, אָמַר, הוֹאִיל וְלֹא חָפַצְתִּי בָּהּ אֶשְׁמֹר מִצְוֹתֶיהָ. מַאי תּוֹרֹתַי, אֶלָּא אֲפִילּוּ הוֹרָאוֹת וּפִלְפּוּלִים שְׁמוּרִים לְמָעְלָה, הוּא יְדָעָם וּפִלְפֵּל וְקִיְּמָם.

וּמַאי מִשָּׁם רוֹעֶה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל, דֶּוֵי אוֹמֶר צֶדֶק הָעֶלְיוֹן. וּמַאי הָאוֹר הַגָּדוֹל הַצָּפוּן, הַיְנוּ סוֹחֶרֶת. וְהָאֶבֶן שְׁדָרָה לְמַטָּה הֵימֶנָּה נִקְרֵאת דַּר, וּמַאי הוּא 'מְיָדוֹ לוֹ', הַיְנוּ חָמֵשׁ אֶצְבָּעוֹת שֶׁל יָד יָמִין.

*

שֶׁבַע צוּרוֹת קְדוּשׁוֹת יֵשׁ לוֹ לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְכֻלָּן כְּנֶגְדָּן בָּאָדָם, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית א, כז): "בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם". וְאֵלּוּ הֵן שׂוֹק יָמִין וּשְׂמֹאל. יָד יָמִין וּשְׂמֹאל, גּוּף וּבְרִית הֲרֵי שֵׁשׁ. וְהָא אָמַרְתְּ שִׁבְעָה. שֶׁבַע הַוֵי בְּאִשְׁתּוֹ "וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד" (שָׁם ב, כד).

מָשָׁל לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה, לְמֶלֶךְ שֶׁעָלָה בְּלִבּוֹ לִיטַּע בְּגַנּוֹ תִּשְׁעָה אִילָנִין זְכָרִים, וְהָיוּ כֻּלָּם דְּקָלִים, אָמַר כְּשֶׁיִּהְיוּ כֻּלָּם מִין אֶחָד, אִי אֶפְשָׁר לְהִתְקַיֵּם. מֶה עָשָׂה, נָטַע אֶתְרוֹג בֵּינֵיהֶם, וְהוּא אֶחָד מֵאוֹתָן הַתִּשְׁעָה שֶׁעָלָה בְּלִבּוֹ לִהְיוֹת זְכָרִים, וְאֶתְרוֹג מַאי הַוֵי נְקֵבָה, וְהַיְנוּ דִּכְתִיב (וַיִּקְרָא כג, מ): "פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים".

*

"זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם" (בְּרֵאשִׁית ה, ב). אֶפְשָׁר לוֹמַר כֵּן, וְהָא כְּתִיב "וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ" וְגוֹ', וְאַחַר כָּךְ "אֶעֱשֶׂה לוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ". "וַיִּקַּח אַחַת מִצַּלְעֹתָיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתֶּנָּה". אֶלָּא אֵימָא, דִּכְתִיב יְצִירָה, וּכְתִיב בָּהֶן עֲשִׂיָּה, וּכְתִיב בָּהֶן בְּרִיאָה. עֲשִׂיָּה דִּכְתִיב זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אוֹתָם, בְּעֵת הֶרְכִּיב הַנְּשָׁמָה עַל הַגּוּף וְאָסַף הַכֹּל. וּמְנָלַן דְּהַאי יְצִירָה לִישְׁנָא דַּאֲסוּפֵי הוּא, דִּכְתִיב (שָׁם ב, יט): "וַיִּצֶר יְיָ אֱלֹהִים, כָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה וְכָל עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיָּבֵא אֶל הָאָדָם", וְהַיְנוּ דִּכְתִיב עַל הָאָדָם: "זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם וַיְבָרֶךְ אֹתָם".

(שכה-שכו; יום שני)

"בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ" (שם א, כז), בְּכָל אֵבָרָיו וְכָל חֲלָקָיו, וְהָא אֲמְרִינָן וָא"ו לְמָה הוּא דּוֹמֶה, לְעוֹטָה אוֹר כַּשַׁלְמָה, וְהַאי וָא"ו אֵינָהּ אֶלָּא שֵׁשׁ קְצָוות. אָמַר לֵיהּ, בְּרִית מִילָה וְזִווּגוֹ שֶׁל הָאָדָם חָשְׁבִינַן אֶחָד. שְׁתֵּי יָדָיו שְׁלֹשָׁה. רֹאשׁוֹ וְגוּפוֹ חֲמִשָּׁה. שְׁתֵּי שׁוֹקָיו שִׁשָּׁה. וּכְנֶגְדָּם כְּמוֹתָם בַּשָּׁמַיִם, דִּכְתִיב (קֹהֶלֶת ז, יד): "גַּם אֶת זֶה לְעֻמַּת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים". וְהַיְנוּ יָמִים (שְׁמוֹת לא, יז): "כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", וְלֹא אָמַר 'בְּשִׁשֶּׁת יָמִים', מְלַמֵּד שֶׁכָּל יוֹם וָיוֹם יֵשׁ לוֹ כֹּחוֹ.

*

פְּקוּדָא דָּא לְקַיֵּם פְּרִיָה וּרְבִיָה לְקַיֵּם בֵּן וּבַת. בְּגִין דְּאָב תַּמָּן י', וְאֵם תַּמָּן ה', בֵּן תַּמָּן ו', בַּת תַּמָּן ה'. וְאָב וָאֵם דְּלֵית לוֹן בֵּן וּבַת, גַּם יְיָ לָא שַׁרְיָא עֲלַיְיהוּ, וּכְגַוְונָא דָּא, בְּעוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית אָמַר "פְּרוּ וּרְבוּ". פְּרוּ מִסְטְרָא דִּימִינָא, וּרְבוּ מִסְטְרָא דְּשְׂמָאלָא, דְּבֵיהּ בָּרָא אֱלֹקִים כֻּלָּא, וּבְרָא דָּא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, אֶת הָאָרֶץ דָּא שְׁכִינְתָּא. וְאַמַּאי צָרִיךְ אַרְבַּע בְּאָב וָאֵם בֵּן וּבַת. בְּגִין דְּהָא אִתְקַדְּשׁוּ וְאִתְבָּרְכוּ בִּשְׁלֹשָׁה קְדֻשׁוֹת וְשֶׁבַע בִּרְכָאן דְּאִנּוּן עֲשָׂרָה, צְרִיכִין לְמֶהֱוֵי אַרְבַּע אַתְוָן דְּשַׁרְיָן עֲלַיְיהוּ עֲשָׂרָה, לְמֶהֱוֵי בַּר נָשׁ רְשׁוּת הַיָּחִיד לְמָאנֵי, דְּרָחֲבוּ אַרְבָּעָה וְגָבְהוּ עֲשָׂרָה. וּמָאן דְּמִתְעַסֵּק בְּאוֹרַיְיתָא וּבְמִצְוָה בִּדְחִילוּ וּבְרַחֲימוּ דְּמָאנֵי, בַּאֲתַר דְּיִרְאָה שַׁרְיָא תַּמָּן י', בַּאֲתַר דְּאַהֲבָה שַׁרְיָא תַּמָּן ה', בַּאֲתַר דְּתוֹרָה שַׁרְיָא ו', וּבַאֲתַר דְּמִצְוָה שַׁרְיָא ה'. בַּאֲתַר דְּמַחֲשָׁבָה דְּאִתְמָר בָּהּ (שְׁמוּאֵל ב' ז, יט): "וְזֹאת תּוֹרַת הָאָדָם", כְּלִיל מִכְלָא. שַׁרְיָא בֵּיהּ יו"ד ה"א וא"ו ה"א. "אִם יְיָ לֹא יִבְנֶה בַּיִת שָׁוְא עָמְלוּ בוֹנָיו בּוֹ" (תְּהִלִּים קכז, א), מַאי "שָׁוְא עָמְלוּ בוֹנָיו בּוֹ", אִינּוּן סמא"ל וְנָחָשׁ.

*

"וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ" וְגוֹ' (בְּרֵאשִׁית א, כח). פְּקוּדָא דָּא לְאִתְעַסְקָא בְּהַאי עָלְמָא בִּפְרִיָה וּרְבִיָה, וּלְמֶעְבַּד תּוֹלָדִין, לְאִתְפַּשְׁטָא שְׁמָא קַדִּישָׁא לְכָל סִטְרִין, וּלְמִלְקַט רוּחִין וְנִשְׁמָתִין, לְמֶהֱוֵי יְקָרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֵילָא וְתַתָּא.

דְּכָל מַאן דְּלָא אִתְעַסַּק בִּפְרִיָּה וּרְבִיָּה אַזְעִיר דִּיוּקְנָא דְּמָרֵהּ דְּלָא אִשְׁתְּכַח בְּהַאי עָלְמָא. וְגָרִים דְּלָא שַׁרְיָא שְׁכִינְתָּא בְּהַאי עָלְמָא. כְּמָה דְּאִתּוֹסְפָן רוּחִין וְנִשְׁמָתִין, הָכֵי אִתּוֹסַף לְנַחֲתָא בְּהַאי עָלְמָא זִיו יְקָרָא דְּמַלְכָּא, דִּכְתִיב (מִשְׁלֵי יד, כח): ״בְּרֹב עָם הַדְרַת מֶלֶךְ וּבְאֶפֶס לְאֹם מְחִתַּת רָזוֹן״.

הַדְרַת מֶלֶךְ דָּא זִיו יְקָרָא דְּמַלְכָּא דְּאִתּוֹסַף לְנַחֲתָא בְּהַאי עָלְמָא, מְחִתַּת רָזוֹן דָּא זְעִירוּ דְּדִיוּקְנָא דְּמַלְכָּא דְּאַזְעִיר מֵהַאי עָלְמָא, הָכֵי אַזְעִיר מֵעֵילָא, דְּהָא הַהוּא זִיוָא לָא נָחִית, וְאִתְחַשָּׁב עַל הַהוּא בַּר נָשׁ כְּאִילּוּ אוֹשִׁיד דָּמִין, דְּגָרַע דִּיוּקְנָא דִּלְתַתָּא כְּגַוְנָא דִּלְעֵילָא, דִּכְתִיב ״כִּי בְצֶלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם״, וְאִיהוּ אַזְעִיר צֶלֶם אֱלֹהִים לְתַתָּא, וּדְמוּת וּדְיוּקְנָא לְעֵילָא. וְעַל דָּא אִצְטְרִיךְ בַּר נָשׁ לְאִתְעַסָּקָא בִּפְרִיָּה וּרְבִיָּה וּלְמֶעֱבַד צֶלֶם אֱלֹהִים לְאַסְגָּאָה יְקָרָא דַּיְיָ בְּכָל סִטְרִין.

*

יָשַׁב רַבִּי בְּרָכְיָה וְדָרַשׁ, מַאי הַאי דְּקָא אָמְרִינַן כָּל יוֹמָא הָעוֹלָם הַבָּא, וְלֹא יָדְעִינַן מַאי קָאָמַר, הָעוֹלָם הַבָּא מִתַּרְגֵּם עָלְמָא דְּאָתֵי מִלַּמֵּד שֶׁקִּדֵּם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם עָלָה בְּמַחְשָׁבָה לִבְרֹא אוֹר גָּדוֹל לְהָאִיר, וְנִבְרָא אוֹר גָּדוֹל שֶׁאֵין כָּל בְּרִיָּה יְכוֹלָה לִשְׁלֹט בּוֹ, צָפָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁאֵינָן יְכוֹלִין לְסוֹבְלוֹ, לָקַח שְׁבִיעִי וְשָׂם לָהֶם בִּמְקוֹמוֹ וְהַשְׁאָר גְּנָזוֹ לַצַּדִּיקִים לֶעָתִיד לָבֹא. אָמַר אִם יִזְכּוּ בְּזֶה הַשְּׁבִיעִי וְיִשְׁמְרוּהוּ, אֶתֵּן לָהֶם זֶה לְעוֹלָם אַחֲרוֹן. וְהַיְנוּ דִּכְתִיב, הָעוֹלָם הַבָּא. שֶׁכְּבָר בָּא מִקֶּדֶם שֵׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (שָׁם לא, כ): ״מָה רַב טוּבְךָ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירֵאֶיךָ פָּעַלְתָּ לַחֹסִים בָּךְ נֶגֶד בְּנֵי אָדָם״.

*

שְׁמִינִי מַאי הַיְוֵי, יֵשׁ לוֹ לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא צַדִּיק אֶחָד בָּעוֹלָם, וְחָבִיב לוֹ מִפְּנֵי שֶׁמְּקַיֵּים כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְהוּא יְסוֹדוֹ וְהוּא מְכַלְכְּלוֹ וּמַצְמִיחוֹ וּמְגַדְּלוֹ וּמְשַׂמְּחוֹ. אָהוּב וְחָבִיב לְמַעְלָה, נוֹרָא וְאַדִּיר לְמַטָּה. מְתֻקָּן וּמְקֻבָּל לְמַעְלָה, מְתֻקָּן וּמְקֻבָּל לְמַטָּה. וְהוּא יְסוֹד הַנְּפָשׁוֹת כֻּלָּם.

(שכז-שכח; יום שְׁלִישִׁי)

אָמַרְתְּ שְׁמִינִי וְאָמַרְתְּ יְסוֹד הַנְּפָשׁוֹת כֻּלָּם, וְהָא כְּתִיב "וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת וַיִּנָּפַשׁ". אֵין שְׁבִיעִי הַוֵי, אֶלָּא מִשּׁוּם דְּמַכְרִיעַ בֵּינַיְיהוּ, וְיֵשׁ אָנוֹן תְּלָת לְרָע, וּתְלָת לְעֵיל, וְהוּא דְּאַכְרַע בֵּינַיְיהוּ. וּמַאי טַעְמָא אִקְרֵי שְׁבִיעִי, וְכִי הֲוָה בַּשְּׁבִיעִי, לָא, אֶלָּא מִפְּנֵי שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שָׁבַת בְּשַׁבָּת בְּאוֹתָהּ הַמִּדָּה. דִּכְתִיב (שְׁמוֹת לא, יז): "כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ". מְלַמֵּד שֶׁכָּל יוֹם וָיוֹם יֵשׁ לוֹ מַאֲמָר אֶחָד שֶׁהוּא אָדוֹן לוֹ, לֹא מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִבְרָא בוֹ, אֶלָּא מִפְּנֵי שֶׁהוּא פּוֹעֵל בָּעוֹלָם פְּעֻלָּה הַמְסוּרָה לוֹ בְּיָדוֹ.

פָּעֲלוּ כֻּלָּם פְּעֻלָּתָם וְקִיְּמוּ מַעֲשֵׂיהֶם לְבַד, בָּא יוֹם הַשְּׁבִיעִי וּפָעַל פְּעֻלָּתוֹ. שָׁמְחוּ כֻּלָּם וְאַף הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁגָּדְלָה נִשְׁמָתוֹ, דִּכְתִיב "וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת וַיִּנָּפַשׁ". וּמַאי הֲוֵי שְׁבִיתָה זוֹ, דְּלָא הֲוֵי בָּהּ מְלָאכָה, וְהֲוֵי הַנָּחָה דִּכְתִיב שַׁבָּת. מָשָׁל לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה, לְמֶלֶךְ שֶׁהָיוּ לוֹ שִׁבְעָה גַּנּוֹת,

וּבַגַּן הָאֶמְצָעִי מַעְיָן נָאֶה נוֹבֵעַ מִמְּקוֹר מַיִם חַיִּים, שְׁלֹשָׁה מִימִינוֹ וּשְׁלֹשָׁה מִשְּׂמֹאלוֹ. וּמִיָּד שֶׁפּוֹעֵל בָּעוֹלָם אָז מִתְמַלֵּא, וּשְׂמֵחִים כֻּלָּם. וְאוֹמְרִים לְצָרְכֵּנוּ הוּא מִתְמַלֵּא, וְהוּא מַשְׁקֶה אוֹתָם וּמְגַדְּלָם, וְהֵם מַמְתִּינִין וְשׁוֹבְתִין וְהוּא מַשְׁקֶה אֶת הַשִּׁבְעָה. וְהָא כְּתִיב (יְשַׁעְיָה מג, ה): "מִמִּזְרָח אָבִיא זַרְעֶךָ", וַהֲוֵי חַד מִנְּהוֹן וּמַשְׁקֶה לֵיהּ. אֶלָּא אֵימָא הוּא מַשְׁקֶה אֶת הַלֵּב וְהַלֵּב מַשְׁקֶה אַחַר כֵּן כֻּלָּם. וּמַאי נִיהוּ מִדָּה שְׁבִיעִית, הֲוֵי אוֹמֵר זוֹ מִדַּת טוּבוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

מַאי טַעְמָא אָמַר 'אֶת שַׁבְּתוֹתַי', וְלֹא אָמַר 'אֶת שַׁבָּתַי'. מָשָׁל לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה, לְמֶלֶךְ שֶׁהָיָה לוֹ כַּלָּה נָאָה, וְכָל שָׁבוּעַ וְשָׁבוּעַ מַזְמִינָהּ יוֹם אֶחָד לִהְיוֹת עִמּוֹ. וְהַמֶּלֶךְ יֵשׁ לוֹ בָּנִים נָאִים וְאוֹהֲבָם, אָמַר לָהֶם: הוֹאִיל וְכֵן, שִׂמְחוּ אַתֶּם גַּם כֵּן בְּיוֹם שִׂמְחָתִי, כִּי אֲנִי בִּשְׁלָכֶם אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל, וְאַתֶּם גַּם כֵּן הַדְּרוּ אוֹתוֹ. וּמַאי 'זָכוֹר וְשָׁמוֹר', זָכוֹר לַזָּכָר וְשָׁמוֹר לַנְּקֵבָה. מַאי טַעְמָא (וַיִּקְרָא יט, ל): "וּמִקְדָּשִׁי תִּירָאוּ". שִׁמְרוּ עַצְמְכֶם מֵהִרְהוּר, כִּי מִקְדָּשִׁי קָדוֹשׁ

הוּא, לָמָה (שָׁם כ, ח): "כִּי אֲנִי יְיָ מְקַדְּשְׁכֶם", אֲנִי בְּכָל צַד.

*

תָּאנָא, עַמּוּד אֶחָד מִן הָאָרֶץ עַד לָרָקִיעַ וְצַדִּיק שְׁמוֹ עַל שֵׁם הַצַּדִּיקִים, וּכְשֶׁיִּשְׂרָאֵל צַדִּיקִים מִתְגַּבֵּר, וְאִם לָאו מִתְחַלֵּשׁ, וְהוּא סוֹבֵל כָּל הָעוֹלָם, דִּכְתִיב (מִשְׁלֵי י, כה): "וְצַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם". וְאִם חַלָּשׁ לֹא יוּכַל לְהִתְקַיֵּם הָעוֹלָם.

*

רַבִּי חֲנִינָא פָּרִישׁ כָּל חַד עַל קִיּוּמָא. שָׁשׁוֹן חַד. שִׂמְחָה תְּרֵין. חָתָן תְּלָת. כַּלָּה אַרְבַּע. גִּילָה, דִּיצָה, אַהֲבָה, אַחְוָה, שָׁלוֹם וְרֵעוּת, עֲשָׂרָה, כְּנֶגֶד עֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת שֶׁבָּהֶן נִבְרָא הָעוֹלָם.

*

יֵצֶר טוֹב וְיֵצֶר רָע דְּאִיהוּ חֶדְוָה וְאַיְתֵי לָהּ לְגַבָּהּ, וּלְעֵילָא סִטְרָא דְּצָפוֹן מַמָּשׁ, דְּאִיהוּ חֶדְוָה בְּלָא זֶהָמָא דְּיֵצֶר הָרָע אֲחִיד בֵּיהּ בְּקַדְמִיתָא, דִּכְתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ו): "שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי" וּלְבָתַר "וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי", וְאִתְיְהִיבַת בֵּין יְמִינָא לִשְׂמָאלָא, וְעַל דָּא "וַיִּיצֶר יְיָ אֱלֹהִים", שֵׁם מָלֵא לְגַבֵּי תְּרֵין סִטְרִין אִלֵּין. "אֶת הָאָדָם" וְכוּ'.

*

"לְכָה דוֹדִי נֵצֵא הַשָּׂדֶה" (שִׁיר הַשִּׁירִים ז, יב), לְכוּ לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְטַיֵּיל, וְאַל אֶשֵּׁב תָּמִיד בְּמָקוֹם אֶחָד, וּמַאי ל"ב, אָמַר לֵיהּ, אִם כֵּן בֶּן זוֹמָא מִבַּחוּץ וְאַתָּה עִמּוֹ. ל"ב הוּא שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם, וְהָיוּ סְתוּמִים וּבָהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם. וּמַאי שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם, אָמַר לֵיהּ שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת, מָשָׁל לְמֶלֶךְ שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּחַדְרֵי חֲדָרִים, וּמִנַּיִן הַחֲדָרִים שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם. וּלְכָל אֶחָד מִן הַחֲדָרִים יֵשׁ נָתִיב, נָאֶה לְמֶלֶךְ זֶה לְהִכָּנֵס הַכֹּל בְּחַדְרוֹ עַל דֶּרֶךְ נְתִיבוֹת. אָמַרְתִּי לֹא נָאֶה לוֹ, שֶׁלֹּא לְגַלּוֹת פְּנִינָיו וּמִשְׁכְּנוֹתָיו וּגְנָזָיו וַחֲמוּדוֹתָיו. אֲמַרְתָּ לָא. מֶה עָשָׂה, נָגַע בַּבַּת וְכָלַל בָּהּ כָּל הַנְּתִיבוֹת וּמַלְבּוּשֶׁיהָ, וְהַרוֹצֶה לְהִכָּנֵס בִּפְנִים יִסְתַּכֵּל הֵנָּה, וּנְשָׂאָה לַמֶּלֶךְ.

(שכט-של; יום רביעי)

גַּם נִתָּנָה לוֹ בְּמַתָּנָה. וְלִפְעָמִים קוֹרֵא אוֹתָהּ בְּאַהֲבָתוֹ אֲחוֹתִי, כִּי מִמָּקוֹם אֶחָד הָיוּ, וְלִפְעָמִים קוֹרֵא אוֹתָהּ בִּתִּי, כִּי בִּתּוֹ הִיא. וְלִפְעָמִים קוֹרֵא אוֹתָהּ אִמִּי. וְעוֹד, כִּי אֵין דִּין אִם אֵין חָכְמָה, שֶׁהֲרֵי נֶאֱמַר (מְלָכִים א׳ ה, כו): ״וַיְיָ נָתַן חָכְמָה לִשְׁלֹמֹה״. וְאַחַר כָּךְ דָּן אֶת הַדִּין עַל מַתְּכֻנְתּוֹ דִּכְתִיב (שָׁם ג, כח): ״וַיִּשְׁמְעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל אֶת הַמִּשְׁפָּט וְגוֹ׳ כִּי רָאוּ כִּי חָכְמַת אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ״ וְגוֹ׳.

וּמָה חָכְמָה נָתַן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִשְׁלֹמֹה. שְׁלֹמֹה נָשָׂא שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כִּדְאָמְרִינָן, כָּל שְׁלֹמֹה שֶׁבְּשִׁיר הַשִּׁירִים קֹדֶשׁ, לְבַד מֵאֶחָד. אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הוֹאִיל וְשִׁמְךָ כִּשְׁמִי, אַשִּׁיא לְךָ בִּתִּי. וְהָא נְשׁוּאָה הִיא, אָמַר לֵיהּ, בְּמַתָּנָה נִתָּנָה לוֹ הַשֵּׁם. ״וַיְיָ נָתַן חָכְמָה לִשְׁלֹמֹה״ וְלָא פֵּרֵשׁ, וְהֵיכָן פֵּרֵשׁ, לְהַלָּן. ״כִּי רָאוּ כִּי חָכְמַת אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט. וּמַאי לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט, הֲוֵי אוֹמֵר: שֶׁאוֹתָהּ חָכְמָה שֶׁנִּתָּנָה אֱלֹהִים וְשֶׁהִיא עִמּוֹ בְּחַדְרוֹ, הִיא בְּקִרְבּוֹ. זֹאת עוֹזַרְתּוֹ וּמְקָרַבְתּוֹ, וְאִם לָאו מְרַחֲקָתּוֹ, וְלֹא עוֹד אֶלָּא מְיַסַּרְתּוֹ, דִּכְתִיב (וַיִּקְרָא כו, כח): ״וְיִסַּרְתִּי אֶתְכֶם אַף אָנִי״. וּמַאי מִשְׁפָּט אֶלָּא כָּל זְמַן שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מִשְׁפָּט, חָכְמַת אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ.

*

בְּשַׁעֲרָא, בְּגַוְונִין דְּשַׁעֲרָא. בַּאֲרִיכוּ דְּשַׁעֲרָא. בְּקִמְיטוּ דְּשַׁעֲרָא. בְּמִצְחָא, בְּקִמְיטוּ דְּמִצְחָא, בַּאֲרִיכוּ, בְּשִׁרְטוּטִין. בְּפוּתְיָא. בְּאוּדְנִין, בְּשַׁעֲרָא דְּנָחִית עָלַיְהוּ אוֹ תְּחוֹתַיְיהוּ אוֹ אַבַּתְרַיְהוּ דְּאוּדְנִין. בְּאַנְפִּין בְּעַיְינִין, בְּגַוְונִין דְּעַיְינִין. בִּקְרִיצִין דְּעַל עַיְינִין, וְכָל נְבִיאַיָּא לָא הֲווּ מַשְׁגִּיחִין לִנְבוּאָה דְּאִיהִי בִּרְתָּא דְּמַלְכָּא, וְלָא מַשְׁגִּיחִין לָהּ בְּכָל אֲתָר כְּמוֹ מֹשֶׁה. אֶלָּא, מִנְהוֹן הֲווּ מַשְׁגִּיחִין לָהּ בְּרֵישָׁא, מִנְהוֹן בְּאָדְנִין בִּשְׁמִיעָה, מִנְהוֹן בְּעַיְינִין בְּרִאְיָה, מִנְהוֹן בְּחוֹטָמָא בְּרֵיחָא, מִנְהוֹן בְּאַנְפִּין בְּדִבּוּר, מִנְהוֹן בִּידִין לְקַבְּלָא דּוֹרוֹן, מִנְהוֹן בְּרַגְלִין, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (יְחֶזְקֵאל ב, א): ״בֶּן אָדָם עֲמֹד עַל רַגְלֶיךָ״.

אִלֵּין דְּקָיְמִין בִּצְלוֹתָא בַּעֲמִידָה וּמַטְרוֹנִיתָא קָמַת בְּגִינַיְהוּ, בְּגִין דְּאִלֵּין דְּאִתְקְרִיאוּ רַגְלִין אִנּוּן עַבְדִּין בִּשְׁלֹשָׁה רֹאשׁוֹנוֹת וּבִשְׁלֹשָׁה אַחֲרוֹנוֹת וּבָאֶמְצָעִיּוֹת דִּצְלוֹתָא, וּבְגִין דָּא צָרִיךְ עַבְדָּא לְמֶהֱוֵי בַּעֲמִידָה קֳדָם מַטְרוֹנִיתָא אוֹ קָדָם מַלְכָּא, וּמַטְרוֹנִיתָא דְּתֵהֵא יַתְבָּא, וּבְזִמְנָא דְּנַפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם כְּלְהוּ נַפְקֵי רַגְלִין וּכְמַה דְּאַתְּ אָמַר (שְׁמוֹת יב, לז): "כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלִי", וְכֻלְּהוּ הֲווֹ רַגְלִין, וְכֻלְּהוּ הֲווֹ עֲבָדִין, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (וַיִּקְרָא כה, נה): "כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים", מִיָּד דְּאָתָא מֹשֶׁה קָרָא לוֹן בְּנִין, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שְׁמוֹת ד, כב): "בְּנִי בְכֹרִי יִשְׂרָאֵל".

קָם חַד סָבָא מֵאִלֵּין דְּנַחְתּוּ מִמְּתִיבְתָּא וְאָמַר, בּוּצִינָא קַדִּישָׁא וְהָא בָּתַר דְּנָפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, קָרָא לוֹן עֲבָדִין, אָמַר, וַדַּאי הֲכִי הוּא. אֲבָל הֲווֹ בְּהוֹן דְּאִתְקְרִיאוּ בְּנִין, וּבְהוֹן הֲווֹ עֲבָדִין, וּבְהוֹן עַם. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (שְׁמוֹת ה, א): "שַׁלַּח אֶת עַמִּי", אֲבָל עֲבָדִין הֲווֹ שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלִי, אָמַר זַכָּאָה חוּלָקָא דְּבוּצִינָא קַדִּישָׁא דְּהָכִי נַהֲרָא בֵּהּ אוֹרַיְתָא. לְבָתַר דַּהֲווֹ נַפְקִין פְּלִיג לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְתַלַת סִטְרִין. בְּנִין לְסִטְרָא חַד, עֲבָדִין לְסִטְרָא חַד, עַמָּא לְסִטְרָא חַד, וְהָא אוּקְמוּהָ. וּבְגִין דָּא רַגְלִין, עָלַיְהוּ אִתְּמַר: "בֵּן אָדָם עֲמֹד עַל רַגְלֶיךָ", וְאִי עָאלִין בִּצְלוֹתָא בְּדְחִילוּ וּרְחִימוּ דְּי"ה, הָא הֵיכָלָא אִתְפַּתְּחַת לְגַבַּיְהוּ כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (תְּהִלִּים נא, יז): "אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח".

*

אָמַר רַבִּי רְחוּמָאי, כָּבוֹד וָלֵב הֲרֵי הֵן אֶחָד, אֶלָּא שֶׁכָּבוֹד נִקְרָא עַל שֵׁם מַעְלָה, וְלֵב אִתְקְרֵי עַל שֵׁם פְּעֻלַּת מַטָּה. וְהַיְנוּ כְּבוֹד הַשֵּׁם וְהַיְנוּ לֵב הַשָּׁמַיִם. מַאי נִיהוּ (יְשַׁעְיָה ו, ג): "מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", אֶלָּא כָּל אוֹתָהּ אֶרֶץ שֶׁנִּבְרֵאת בְּיוֹם רִאשׁוֹן שֶׁהִיא לְמַעְלָה כְּנֶגֶד אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מְלֵאָה מִכְּבוֹד הַשֵּׁם, וּמַאי נִינְהוּ, חֲכָמִים דִּכְתִיב (מִשְׁלֵי ג, לה): "כָּבוֹד חֲכָמִים יְנַחֲלוּ" וּכְתִיב (יְחֶזְקֵאל ג, יב): "בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ".

(שלא-שלב; יום חֲמִישִׁי)

וּמַאי הֲוֵי כְּבוֹד זֶה. מָשָׁל לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה, לְמֶלֶךְ שֶׁהָיָה לוֹ מַטְרוֹנִיתָא בְּחַדְרוֹ שֶׁכָּל חַיָּלָיו מִשְׁתַּעְשְׁעִין בָּהּ, וְהָיוּ לָהּ בָּנִים וּבָאִים כָּל הַיּוֹם לִרְאוֹת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּמְבָרְכִין אוֹתוֹ, אָמְרוּ לוֹ: אָנָּה אִמְּנוּ, אָמַר לָהֶם: לֹא תּוּכְלוּ לִרְאוֹתָהּ עַתָּה. אָמְרוּ: בְּרוּכָה תִּהֵא בְּכָל מָקוֹם שֶׁהִיא. וּמַאי דִּכְתִיב 'מִמְּקוֹמוֹ', מִכְּלַל דְּלֵיכָּא דְּיָדַע אֶת מְקוֹמוֹ. מָשָׁל לְמַטְרוֹנִיתָא שֶׁבָּאָה מִמָּקוֹם רָחוֹק וְלֹא יָדְעוּ מֵאַיִן בָּאָה, עַד שֶׁרָאוּ שֶׁהִיא אֵשֶׁת חַיִל נָאָה וַהֲגוּנָה בְּכָל מַעֲשֶׂיהָ, אָמְרוּ: זֹאת וַדַּאי מִן הָאוֹר נִלְקְחָה, כִּי בְּמַעֲשֶׂיהָ הֵאִירָה אֶת הָעוֹלָם. שָׁאֲלוּ אוֹתָהּ: מֵאַיִן אַתְּ, אָמְרָה לָהֶם: מִמְּקוֹמִי, אָמְרוּ: אִם כֵּן גְּדוֹלִים אַנְשֵׁי מְקוֹמֵךְ, בְּרוּכָה תִּהְיִי וּמְבוֹרָךְ מְקוֹמֵךְ.

וְכִי אֵין כְּבוֹד יְיָ אֶחָד מִצְּבָאוֹתָיו לֹא גָּרַע, אַמַּאי מְבָרְכִין לֵהּ. אֶלָּא מָשָׁל לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה, לְאִישׁ שֶׁהָיָה לוֹ גַּן נָאֶה, וְחוּץ לַגַּן בְּקָרוֹב מִמֶּנּוּ חֲתִיכַת שָׂדֶה. וְאִם הִשְׁקָה הַגַּן בִּתְחִלַּת שַׁקְיוּתוֹ הָלְכוּ לָהֶם הַמַּיִם עַל כָּל הַגַּן. אַף אוֹתָהּ חֲתִיכָה שֶׁל שָׂדֶה שֶׁהִיא אֵינָהּ דְּבוּקָה, אַף עַל פִּי שֶׁהַכֹּל אֶחָד הוּא, לְפִיכָךְ פָּתַח לָהּ מָקוֹם וְהִשְׁקָה לָהּ לְבַדָּהּ.

*

"עַל יַמִּים יְסָדָהּ" (תְּהִלִּים כד, ב), אִלֵּין חַכִּימִין דְּיִשְׂרָאֵל רַבְרְבַיָּא דְּיָסְדָן אוֹרַיְתָא וְחָכְמָתָא דְּאִתְקְרִיאַת הַיָּם הַגָּדוֹל, וְכֵן הוּא אוֹמֵר (קֹהֶלֶת א, ז): "כָּל הַנְּחָלִים הֹלְכִים אֶל הַיָּם". "וְעַל נְהָרוֹת", אִלֵּין תַּלְמִידַיָּא דְּאִנּוּן רַבְרְבִין מִן נַהֲרָא. וְכֵן הָרַב גָּדוֹל מִן הַתַּלְמִידִים. וְאִנּוּן מְחַדְּדִין אֶת הָרַב בְּקֻשְׁיוֹתֵיהֶן. וְהוּא מְתָרֵץ לוֹן כָּל הַקֻּשְׁיוֹת וְאֵינוֹ מִתְרַשֵּׁל, כְּמוֹ הַנְּהָרוֹת שֶׁנִּמְשָׁכִין לַיָּם וְאֵינוֹ מָלֵא, שֶׁנֶּאֱמַר "כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם". וְהָרְאָיָה אָמְרוּ אַחֲרֵי כֵן "מִי יַעֲלֶה בְהַר יְיָ", כִּי אֵין מַעֲשֶׂה בְּלֹא חָכְמָה, כִּי הַתַּלְמוּד מֵבִיא לִידֵי מַעֲשֶׂה.

*

שְׁכִינְתָּא אִתְקְרִיאַת אוֹת בְּרִית מִסְּטְרָא דְּצַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם, 'זֹאת אוֹת הַבְּרִית' בְּסִינַי. 'בֵּינִי' עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. 'וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' נֶצַ"ח הוֹ"ד. 'אוֹת' דָּא צַדִּיק, 'הִיא' דָּא שְׁכִינְתָּא, "כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת הַשָּׁמַיִם" (שְׁמוֹת לא, יז), מִכָּאן"ר עַד עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא,

דְּלֵית שִׁית בְּכָל אַתָּר אֶלָּא מִסְטְרָא דְּאַתְּ ו׳, וְלֵית שְׁבִיעִי אֶלָּא מִסְטְרָא דְּאַתְּ י׳ עֲטָרָה עַל רֵישֵׁהּ, חָכְמָה עִלָּאָה אוֹת הֵיא, חָכְמָה תַּתָּאָה אוֹת הֵיא. וְתַקִּינוּ לְמִגְזַר לִתְמָנְיָא דְּאִיהוּ תַּמָּן חָכְמָה עַד יְסוֹד, לְקַבְּלָא בְּהוֹן י׳ זְעִירָא, לְסַלְקָא לָהּ עַד כֶּתֶר לְמֶהֱוֵי עֲטָרָה עַל רָאשֵׁיהוֹן, וְתַקִּינוּ לְשָׁוְיָא עָרְלָה בְּמָנָא וְעַפְרָא, לְקַיֵּים (יְשַׁעְיָה סה, כה): ״וְנָחָשׁ עָפָר לַחְמוֹ״.

*

אתניא״ל ברקיא״ל גדיא״ל
דומיא״ל הדריא״ל ודרגזי״ה
זהריא״ל חניא״ל טהריא״ל
יעזריא״ל כרעיא״ל למדיא״ל
מלכיא״ל נהריא״ל סני״ה ענא״ל
פתחיא״ל צוריא״ל קנא״ל רמיא״ל
שעריא״ל תבכיא״ל.

סדר תשר״ק

תפורי״א שכניא״ל רנא״ל קמרי״ה
צורי״ה פסיסי״ה עיריא״ל
סמכיא״ל נריא״ל מדוני״ה לסני״ה
כמסרי״ה יריא״ל טסמסי״ה
חניא״ל זכרא״ל ודריא״ל הניא״ל
דנבא״ל גדיא״ל בדא״ל אדיירו״ן
אדנ״י עַל כֻּלְּהוּ וכו׳.

*

״וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה״ (בְּרֵאשִׁית כח, יב). וְהִנֵּה סוֹלָם דָּא צְלוֹתָא, מֻצָּב אַרְצָה, דִּמְצָלָאן בְּנֵי נָשָׁא לֵהּ בְּאַרְעָא דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא, וּמָטָא לִשְׁמַיָּא דְּאִיהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִתְּמַר בֵּהּ (מְלָכִים א׳ ח, לב): ״וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם, וְרָזָא דִּמְלָה (תְּהִלִּים ח, ב): ״יְיָ אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ״ וְגוֹ׳. וּבְזִמְנָא דְּמוֹדָע לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ דְּסָלְקָא בְּהַהוּא צְלוֹתָא, מִיָּד ״וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ״, בּוֹ בְּהַהוּא בַּר נָשׁ.

כֻּלְּהוּ פַּתְחִין גַּדְפַּיְיהוּ לְקַבְּלָא שְׁכִינְתָּא בְּהַהִיא צְלוֹתָא, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (יְחֶזְקֵאל א, יא): ״וְכַנְפֵיהֶם פְּרֻדוֹת מִלְמָעְלָה״ וְהַאי אִיהוּ עוֹלִים שְׁכִינְתָּא עַל גַּדְפַּיְיהוּ וְיוֹרְדִים בּוֹ. מַאי בּוֹ, בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָחִית עָלַיְיהוּ לְקַבְּלָא שְׁכִינְתֵּהּ, וּמַיַּחַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בֵּהּ בְּהַהוּא בַּר נָשׁ. בְּצְלוֹתֵהּ דִּשְׁכִינְתָּא אִיהִי מְצָוָה כְּלִילָא בְּשֵׁם יְהוָ״ה, אִיהִי חַיָּה דִּילֵהּ. וּמְצָוָה בְּלָא מַחֲשָׁבָה לֵית לָהּ סְלִיקוּ.

(שלג-שלד; יום ששי)

וּמַחֲשָׁבָה אִיהוּ אָדָ״ם יו״ד ה״א וָא״ו ה״א, תִּפְאֶרֶת מִצְוָה מַלְכוּתָא כְּלִילָא מֵאַרְבַּע חֵיוָן דְּמֶרְכַּבְתָּא, כְּלִילָא מֵאַרְבַּע אַתְוָן, אִיהִי נוּקְבָא דִּילֵהּ, אַנְפִּין דִּילֵהּ, אַנְפּוֹי דְּרַחֲמֵי. בְּגִינֵהּ אֲמִינָא (שמות לג, טו): ״אִם אֵין פָּנֶיךָ הֹלְכִים״ וְגוֹ׳.

וּמִסְטָרָא דְּצַדִּיק אִתְקְרֵיָא אֲחוֹרוֹי, חַיָּה כְּלִילָא שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה חוּלְיָן דְּאֲחוֹרוֹי דְּבַר נָשׁ, דְּדָמֵי לְשִׁדְרָה דְּבֵהּ שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה חוּלְיָן. אִיהִי אָחוֹר לְעוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית וְקֶדֶם לְמַחֲשָׁבָה דְּאִתְמַר בָּהּ, עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה. מַה דְּלָאו הָכִי בָּאָדָם דְּאָחוֹר דְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע דְּאִיהוּ אָחוֹר לְמַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית, וְקֶדֶם לְפֵרָעָנוּת.

קָמוּ תַּנָּאִין וְאֱמוֹרָאִין וְאָמְרוּ, רַעְיָא מְהֵימְנָא, בְּרִיךְ אַנְתְּ לֵאלָהָא עִלָּאָה, הוּא יְקִים לָךְ בָּעוּתָךְ בְּכוּלָּא. קָם סָבָא עִלָּאָה בֵּינֵיהוֹן וְאָמַר, רַעְיָא מְהֵימְנָא בָּךְ אִתְקַיַּם הַאי קְרָא דְּאִתְּמַר (ישעיה סב, ז): ״וְאַל תִּתְּנוּ דֳּמִי לוֹ״, דְּהָא עִלָּאִין וְתַתָּאִין מְקַנְּנֵי בְּצוּלְמָא דִּידָךְ, מַשִּׁירִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִנּוּן מְתִיבְתָּא עִלָּאָה, וּמַשִּׁרְיָן דְּמַטְרוֹנִיתָא דְּאִנּוּן מִמְּתִיבְתָּא תַּתָּאָה, עָלָךְ אִתְּמָר: ״וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיוֹרְדִים בּוֹ״, בָּךְ סָלְקִין מַשִּׁירִין דִּשְׁכִינְתָּא בִּצְלוֹתָא, וְנָחֲתִין מַשִּׁירִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְגַבֵּי שְׁכִינְתֵּהּ בְּכַמָּה שִׁירִין וְנִגּוּנִין דִּצְלוֹתָא.

אֲנָת הוּא קְרִיבָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּצְלוֹתָא דִּילָךְ, דְּאִיהוּ קָרְבָּנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ בְּאֵיזֵהוּ מְקוֹמָן, בְּ׳צוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׳ וְכוּ׳, דְּתַקִּינוּ מָארֵי מַתְנִיתִין קָרְבָּנִין דִּצְלוֹתָא מִסִּטְרָא דִּימִינָא, דְּתַמָּן כֹּהֵן אִישׁ חֶסֶד, וְתַקִּינוּ זְמִירוֹת דְּאִנּוּן שִׁיר דְּלְוִיִּם אַבַּתְרַיְהוּ מִסִּטְרָא דִּגְבוּרָה. וְהוֹ״ד דַּרְגָּא דְּדָוִד אִתְקַשַּׁר בְּשִׂמְאלָא דִּגְבוּרָה. וְאַהֲרֹן דְּדַרְגָּא דִּילֵהּ בְּהוֹד אִתְקַשַּׁר בְּחֶסֶד. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (תהלים טז, יא): ״נְעִמוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח״.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל דִּיחוּדָא כְּלִיל בָּרְכוּ וּקְדוּשָׁה, דְּאִיהוּ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ. וּבִרְכָה מִסִּטְרָא דִּימִינָא, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (במדבר ו, כג): ״דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו לֵאמֹר כֹּה תְבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל״. וּקְדוּשָׁה מִסִּטְרָא דִּלְוִיִּם עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא קִשׁוּרָא דִּימִינָא וּשְׂמָאלָא, וְאִיהוּ קִשׁוּרָא דִּתְפִלִּין דְּרֵישָׁא דְּאִיהוּ אִימָּא עִלָּאָה.

תְּפִילִין עַל רֵישֵׁהּ, כְּמָה דְּאוּקְמוּהַ מָארֵי מַתְנִיתִין. תְּפִלִּין דְּמָארֵי עָלְמָא, מָה כְּתִיב בְּהוּ. וְאִיהוּ קְשׁוֹרָא דִּתְפִלִּין דְּיָד, דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה. וְהַאי אִיהוּ דְּאוּקְמוּהַ מָארֵי מַתְנִיתִין הֲרָאָהוּ לְמֹשֶׁה קֶשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין, ש׳ דִּילָךְ מֹשֶׁה, כְּלִיל תְּלָת אַנְפֵּי אֲבָהָן לְעֵילָּא דְּתַקִּינוּ תְּלָתָא צְלוֹתִין דְּאִיהוּ סִימָנָם שַׁחֲרִית מִנְחָה עַרְבִית. מִשּׁוּם הָכִי דִּידָךְ צְלוֹתָא דְּשַׁבָּת דְּאִתְמַר בָּהּ (בְּרֵאשִׁית א, כח): ׳וּרְדוּ בִּדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל הָאָרֶץ׳, וְאִתְכְּלִיל מֶרְכַּבְתָּא תַּתָּאָה דְּאַהֲרֹן דָּוִד וּשְׁלֹמֹה וְאָדָם קַדְמָאָה לְעֵילָּא וּבַת זוּגֵיהּ לְתַתָּא, ׳אִם כָּל חָי׳ דְּאִיהוּ צַדִּיק חַ״י עָלְמִין.

וּבְגִין דָּא אַהֲרֹן אַף עַל גַּב דְּאִיהוּ יְמִינָא אוּקְמוּהָ רַבָּנָן בֵּיהּ אַהֲרֹן שׁוֹשְׁבִינָא דְּמַטְרוֹנִיתָא הַוָּה. רַעְיָא מְהֵימְנָא, יַעֲקֹב אִיהוּ כְּלִיל תְּלָת אֲבָהָן, דְּבֵיהּ רָכִיב אָדָם קַדְמָאָה, וְלָאו לְמַגָּנָא אוּקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין שׁוּפְרֵהּ דְּיַעֲקֹב כְּשׁוּפְרָא דְּאָדָם קַדְמָאָה.

אָמַר בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא, רַעְיָא מְהֵימְנָא חָזֵינָא דְּכָפַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁמֵהּ וְאָמַר מֹשֶׁה מֹשֶׁה, לְאַכְלָלָא לָךְ בְּמֶרְכַּבְתָּא עִלָּאָה וּבְמֶרְכַּבְתָּא תַּתָּאָה. לְאַכְלָלָא בָּךְ אָדָם קַדְמָאָה מִסִּטְרָא דְּאַבְרָהָם, וּלְאַכְלָלָא בָּךְ חַוָּה מִסִּטְרָא דְּאַהֲרֹן דָּוִד וּשְׁלֹמֹה.

לָמָּה לָא כָּפַל שְׁמֵיהּ דְּיַעֲקֹב הָכִי, אָמַר לֵיהּ בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא בְּגִין דְּקָרָא לֵיהּ יַעֲקֹב וְקָרָא לֵיהּ יִשְׂרָאֵל. יַעֲקֹב לִישָׁנָא דְּעוֹקְבָא דְּהַיְנוּ נוּקְבָא, דְּאִתְמַר עֲקֵבוֹ שֶׁל אָדָם הָרִאשׁוֹן מַכֶּהָ גַּלְגַּל חַמָּה. וְאִקְרֵי יִשְׂרָאֵל, דְּתַמָּן רֹאשׁ דְּכוּרָא רֵישָׁא לְנוּקְבָא, דְּהַיְנוּ עָקֵב. וְהַאי אִיהוּ דְּאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְחִוְיָא (בְּרֵאשִׁית ג, טו): ״הוּא יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב״. וְדָא גָּרַם שְׁכִינְתָּא בְּגָלוּתָא דְּאִתְמַר בֵּהּ (מִשְׁלֵי כב, ד): ״עֵקֶב עֲנָוָה יִרְאַת יְיָ״.

חָדָא רַבִּי שִׁמְעוֹן וְחַבְרוּהִי מָארֵי מִתִּיבְתָּא וְאָמְרוּ קַמֵּהּ, פּוּמָא דְּשְׁכִינְתָּא סִינַי, מֵאַן יָכִיל לְמֵיקָם דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִנְתֵּיהּ מְמַלְלָן בֵּהּ, וְשִׁתִּין רִבְבָן דְּמִתִּיבְתָּא תַּתָּאָה מְמַלְלִין בֵּהּ, וְאוֹף שִׁתִּין רִבּוֹא דְּמִתִּיבְתָּא עִלָּאָה הָכִי מְמַלְלִין בֵּהּ. עַל פּוּמָךְ אִתְמַר ״וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים״ וְגוֹ׳. דָּבָר אַחֵר, ״וַיְחַלֵּם וְהִנֵּה סֻלָּם״.

(שלה-שלו; שַׁבַּת-קֹדֶשׁ)

פְּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, סִינַ"י דָּא סָלָ"ם, וְאִיהוּ מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וְרָזָא דְּמִלָּה (יְשַׁעְיָה יט, א): "הִנֵּה יְיָ רֹכֵב עַל עָ"ב קַ"ל". ע"ב דָּא יוֹ"ד הֵ"י וָי"ו הֵ"י, וְעוֹד יוֹ"ד, יוֹ"ד הֵ"א, יוֹ"ד הֵ"א וָא"ו, יוֹ"ד הֵ"א וָא"ו הֵ"א, דָּא קַ"ל. אַתְוָן קַדְמָאַן סָלְקִין לְשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם, אַתְוָן דְּאִנּוּן תּוֹלָדִין דִּילְהוֹן סָלְקִין קַ"ל. עָ"ב קַ"ל מָאתַן וּתְרִין כְּחֶשְׁבָּן בָּ"ר. אַנְתְּ הוּא בָּר רַעְיָא מְהֵימְנָא עֲלַךְ אִתְמַר (תְּהִלִּים ב, יב): "נַשְּׁקוּ בַר", אַנְתְּ הוּא רַבָּן דְּיִשְׂרָאֵל, רַב לְתַתָּא, רַבָּן דְּמַלְאָכֵי הַשָּׁרֵת, בַּ"ר לְעֵילָא בְּרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ, חָסֵר גַּ"ם לְאַשְׁלְמָא רמ"ה, עֲלַיְיהוּ אִתְמַר לְגַבֵּי מָשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף (שְׁמוּאֵל ב' יב, יג): "גַּם יְהוָ"ה הֶעֱבִיר חַטָּאתְךָ לֹא תָמוּת". בְּהַאי גַּ"ם אִתְכַּפַּר דָּוִד, וְהַאי אִיהוּ שִׁיעוּרָא דְּחַלָּה שְׁלֹשָׁה וְאַרְבָּעִים בֵּיצִים וְתוֹסֶפֶת חֹמֶשׁ בֵּיצָה, רְמִיז (וַיִּקְרָא ה, ז): "וַחֲמִישִׁתּוֹ יֹסֵף עָלָיו".

זַכָּאָה צְלוֹתָא דְּנָפִיק מִפּוּמָךְ, כְּגַוְנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּנָחִית עַל טוּרָא דְּסִינַי וְאִתְמַר בֵּהּ (דְּבָרִים כט, יד): "כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶשְׁנוֹ פֹּה עִמָּנוּ עֹמֵד הַיּוֹם וְאֵת אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ פֹּה עִמָּנוּ הַיּוֹם", הֲכִי כַּד אַתְּ מִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרַיְתָא וּבִצְלוֹתָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּנִישׁ עִלָּאִין וְתַתָּאִין. וְכָל אִלֵּין נִשְׁמָתִין דַּהֲווּ וְדַעֲתִדִין לְמֵהֱוֵי, וְכָל מַשִּׁירִין דְּמַלְאָכִין. וְנָחִית בְּצוּלְמָא דִּילָךְ, לְקַבְּלָא צְלוֹתָא דִּילָךְ, אוֹרַיְתָא דִּילָךְ. בְּגִין דְּמַחֲשָׁבְתָא דִּילָךְ לְיַחֲדָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּכָל מַשִּׁירִין דְּיֵלֵהּ לְעֵילָא וְתַתָּא בְּאוֹרַיְתָךְ וּבִצְלוֹתָךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְצָרֵף מַחֲשָׁבָה טוֹבָה לְמַעֲשֶׂה. וּכְגַוְנָא דְּאִיהוּ אָמַר אָנֹכִי, וְאִינְהוּ אָמְרִי (שְׁמוֹת כד, ז): "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע".

הֲכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָבִיד לְכֻלְּהוּ מַשִּׁירִין וְאִינְהוּ שָׁתְקִין וְשָׁמְעִין לְמִלּוֹלָךְ, בְּגִין דִּרְעוּתָךְ בְּהוֹן לְיַחֲדָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּכָל מַשִּׁירִין דִּילֵהּ, וְכָל מַה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַבְטַח וְאוֹדֵי לְמֶעְבַּד לָךְ חָכְמָה מִכַּמָּה טָבִין דְּלֵית לוֹן סוֹף, כֻּלְּהוּ אָמְרִין נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע.

וּבְגִין דָּא אָמְרוּ (תְּהִלִּים קג, כ): "בָּרְכוּ יְיָ מַלְאָכָיו גִּבֹּרֵי כֹחַ" וְגוֹ'

וְאִתְתַּקַּף בָּךְ, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ וְכָל מַשְׁרְיָין דִּילֵהּ וְדִשְׁכִינְתֵּהּ אִסְתְּכָמוּ לְמֶעְבַּד כָּל רְעוּתָךְ, וְיַתִּיר מִדְּאִי הוּא כְּתִיב עַל יָדָךְ, וְלֹא נָפַל מִלָּה זְעִירָא מִכְּתִיבָת יָדָךְ דְּלָא אִתְקַיַּם. זַכָּאָה בַּר נָשׁ דְּמָרֵהּ חָשִׁיב לֵהּ כְּגוּפֵּהּ וְעָבִיד לֵיהּ יְקָרָא כְּדִיוּקְנֵהּ, לְמֶהֱוֵי שָׁקִיל מִלּוֹלִין דְּפוּמוֹי בְּאוֹרַיְתָא בְּצִלּוֹתָא כְּלְמוּד בְּטוּרָא דְּסִינַי, וְלֵית חַד דְּפָתַח פּוּמֵהּ לְקַטְרְגָא, אֶלָּא עִלָּאִין וְתַתָּאִין בְּאַסְפָּמוּתָא חֲדָא בִּרְעוּתָא חֲדָא.

*

"וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רָחֵל" (בְּרֵאשִׁית ל, כב), בְּשָׂרָה כְּתִיב פְּקִידָה, וּבְרָחֵל כְּתִיב זְכִירָה. אַמַּאי, בְּגִין דְּזָכוֹר אִתְרְשִׁים בְּיַעֲקֹב דְּאִיהוּ בְּרִית שְׁלִים כָּד אִתְעֲבִיד יוֹסֵף, וּבְמָה, כַּד נָטַל שׁוֹר בַּהֲדֵהּ דְּלָא יַתְקִיף לְסִטְרָא אָחֳרָא. וּבְגִין כָּךְ אִתְקְרֵי יוֹסֵף בְּכוֹר, דְּהַהוּא שׁוֹר דְּנָטַל, בְּכוֹר שׁוֹרוֹ וַדַּאי, וְהַהוּא שׁוֹר שׁוֹר תָּם, וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם. רְבוֹן וְשָׁלִיט מָאנְיָה דְּבֵיתָא, דְּהַהוּא שׁוֹר תָּם שָׁאנֵי בְּגַוֵּהּ.

*

"לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב" (חַגַּי ב, ח). מַאי לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב, מָשָׁל לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה לְמֶלֶךְ שֶׁהָיוּ לוֹ שְׁתֵּי אוֹצָרוֹת, אַחַת שֶׁל כֶּסֶף וְאַחַת שֶׁל זָהָב. שָׁם שֶׁל כֶּסֶף בִּימִינוֹ וְשֶׁל זָהָב בִּשְׂמֹאלוֹ, אָמַר זֶה יִהְיֶה מְזֻמָּן וְקַל לְהוֹצָאָה, וְעוֹשֶׂה דְּבָרָיו בְּנָחַת וְהוּא יִהְיֶה דָּבֵק עִם הָעֲנִיִּים וּמַנְהִיגָם בְּנָחַת. כְּהַהִיא דְּאָמְרִינַן (שְׁמוֹת טו, ו): "יְמִינְךָ יְיָ נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ".

וְאִם שָׂמַח אָדָם בְּחֶלְקוֹ טוֹב, וְאִם לָאו: "יְמִינְךָ יְיָ תִּרְעַץ אוֹיֵב". מַאי יְמִינְךָ יְיָ תִּרְעַץ אוֹיֵב, אָמַר לוֹ, זֶה הַזָּהָב, דִּכְתִיב לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב. לָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ זָהָב שֶׁבּוֹ כְּלוּלוֹת שָׁלֹשׁ מִדּוֹת. הַז', ז' מִדּוֹת. הַה', חָמֵשׁ אַחֲרוֹנוֹת הַב' חָכְמָ"ה וּבִינָ"ה, וְנִקְרֵאת נְשָׁמָה זוֹ עַל שֵׁם אֲצִילוּת, חָמֵשׁ סְפִירוֹת אַחֲרוֹנוֹת וַחֲמֵשׁ שֵׁמוֹת לַנְּשָׁמָה רוּחַ, חַיָּה, יְחִידָה, נְשָׁמָה, נֶפֶשׁ.

זכות הדפסת בי"ת
ומשניות זהר
יכול להיות שלך או
לעילוי נשמת קרוב
משפחתך!
אלפי דפי גמרא
אלפי פרקי משנה
ותוספתא
נ"ך ודפי זהר לזכותך!

זכות שבועית: 180 ₪

זכות חודשית: 520 ₪

להקדשות: 058-3273775

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב
עיר שומרי הלשון עיר השמחה

פרשת יתרו

יד	יום ראשון	עלות השחר (72 דק) ... 5:21 נץ החמה ..... 6:33 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:26 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:12 סו"ז תפילה ..... 10:05 חצות היום ..... 11:52 שקיעה ..... 5:10 צה"כ לשיטת ר"ת ... 6:23	**ליומוד יומי:** **בבלי:** מנחות כא **ירושלמי:** גיטין יב **תוספתא:** דמאי ב **נ"ך:** שיר השירים ב **משניות:** שבת י **זהר:** חלק ג עמ' שכג-שכד	1
טו	יום שני	**ראש השנה לאילנות** עלות השחר (72 דק) ... 5:20 נץ החמה ..... 6:32 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:26 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:12 סו"ז תפילה ..... 10:05 חצות היום ..... 11:52 שקיעה ..... 5:10 צה"כ לשיטת ר"ת ... 6:23	**ליומוד יומי:** **בבלי:** מנחות כב **ירושלמי:** גיטין יג **תוספתא:** דמאי ג **נ"ך:** שיר השירים ג **משניות:** שבת יא **זהר:** חלק ג עמ' שכה-שכו	2
טז	יום שלישי	עלות השחר (72 דק) ... 5:20 נץ החמה ..... 6:32 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:25 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:12 סו"ז תפילה ..... 10:05 חצות היום ..... 11:52 שקיעה ..... 5:11 צה"כ לשיטת ר"ת ... 6:24	**ליומוד יומי:** **בבלי:** מנחות כג **ירושלמי:** גיטין יד **תוספתא:** דמאי ד **נ"ך:** שיר השירים ד **משניות:** שבת יב **זהר:** חלק ג עמ' שכו-שכח	3
יז	יום רביעי	**הילולת מוהרא"ש זיע"א** עלות השחר (72 דק) ... 5:19 נץ החמה ..... 6:31 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:25 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:11 סו"ז תפילה ..... 10:05 חצות היום ..... 11:52 שקיעה ..... 5:12 צה"כ לשיטת ר"ת ... 6:25	**ליומוד יומי:** **בבלי:** מנחות כד **ירושלמי:** גיטין טו **תוספתא:** דמאי ה **נ"ך:** שיר השירים ה **משניות:** שבת יג **זהר:** חלק ג עמ' שכט- של	4
יח	יום חמישי	עלות השחר (72 דק) ... 5:18 נץ החמה ..... 6:30 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:25 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:11 סו"ז תפילה ..... 10:05 חצות היום ..... 11:52 שקיעה ..... 5:13 צה"כ לשיטת ר"ת ... 6:26	**ליומוד יומי:** **בבלי:** מנחות כה **ירושלמי:** גיטין טז **תוספתא:** דמאי ו **נ"ך:** שיר השירים ו **משניות:** שבת יד **זהר:** חלק ג עמ' שלא-שלב	5
יט	יום שישי	עלות השחר (72 דק) ... 5:17 נץ החמה ..... 6:29 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:25 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:11 סו"ז תפילה ..... 10:04 חצות היום ..... 11:52 שקיעה ..... 5:14 צה"כ לשיטת ר"ת ... 6:27 הדלקת נרות (40 דק): 4:34 (20 דק): 4:54	**ליומוד יומי:** **בבלי:** מנחות כו **ירושלמי:** גיטין יז **תוספתא:** דמאי ז **נ"ך:** שיר השירים ז **משניות:** שבת טו **זהר:** חלק ג עמ' שלג-שלד	6
כ	שב"ק	**שבת קודש פרשת יתרו** עלות השחר (72 דק) ... 5:16 נץ החמה ..... 6:28 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:24 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:10 סו"ז תפילה ..... 10:04 חצות היום ..... 11:52 שקיעה ..... 5:15 צה"כ לשיטת ר"ת ... 6:28 מוצש"ק לשיטת ר"ת: 6:28	**ליומוד יומי:** **בבלי:** מנחות כז **ירושלמי:** גיטין יח **תוספתא:** דמאי ח **נ"ך:** שיר השירים ח **משניות:** שבת טז **זהר:** חלק ג עמ' שלה-שלו	7

יוֹם חֲמִשָּׁה עָשָׂר בִּשְׁבָט הוּא יוֹם מְסֻגָּל מְאֹד לִפְעֹל בּוֹ יְשׁוּעוֹת רַבּוֹת - שִׁדּוּכִים טוֹבִים, זֶרַע שֶׁל קַיָּמָא,
הַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת שֶׁל פַּרְנָסָה, וְאַשְׁרֵי הַמְנַצֵּל יוֹם זֶה בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת וְשִׂמְחָה כָּרָאוּי, כִּי כֹּחוֹ רַב
לִפְעֹל בּוֹ יְשׁוּעוֹת הַרְבֵּה ! (משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)